

Som hovedregel skal bistanden også gives til de fattige u-lande. Dog kan der i særlige tilfælde også ydes bistand til lande med højere BNP pr. indbygger, f.eks. lande, der nylig under store materielle og menneskelige omkostninger har befriet sig for et undertrykkende regime (Zimbabwe, Nicaragua).

Den anførte målsætning bør – som foreslået af Ole Bang-udvalget – optages i formålsparagraffen i loven om internationalt udviklings samarbejde. Målsætningen bør være gældende for den samlede danske u-landsbistand, altså ikke blot for projektbistand, men også for anden bilateral gave-/lånebistand. Den multilaterale bistand bør så vidt muligt (så langt Danmarks indflydelse rækker) præges af samme målsætning.

ad 2

Som anført under de generelle bemærkninger må man stille sig yderst skeptisk over for mulighederne for i praksis at nå ud til de fattige befolkningsgrupper med bistanden i hvert fald i tre af Danmarks hovedmodtagerlande, nemlig Bangla Desh, Indien og Kenya. De økonomisk-politiske strukturer i disse lande er sådan, at det er uhyre vanskeligt at undgå, at bedrestillede dele af befolkningen i praksis skummer fløden af u-landshjælpen. Dette gælder i særlig grad Bangla Desh.

Ole Bang-udvalget anbefaler »indtil videre« en fastholden ved de nuværende hovedmodtagerlande, men anbefaler i forbindelse med senere udvidelser eller ændringer af denne kreds som et vigtigt kriterium for landevalget »sandsynligheden for at bistanden bliver effektiv i lyset af de danske bistandspolitiske målsætninger, herunder ikke mindst at bistanden skal sigte mod en varig forbedring af de fattige befolkningsgruppers levestandard«.

VS foreslår, at dette kriterium også anvendes på de nuværende hovedmodtagerlande. En nærmere undersøgelse vil utvivlsomt afsløre, at flere af dem ikke kan leve op til kriteriet. Blandt mulige samarbejdslande, der i højere grad kan indfri målsætningen, kan nævnes lande som Angola, Moçambique, Zimbabwe, Nicaragua og Vietnam. Til alle disse lande har Danmark ydet bistand, men intet af dem er blandt hovedmodtagerlandene, og til Vietnam er bistanden af rent politiske grunde standset siden 1979.

ad 3

Dette er i overensstemmelse med forslag fra et stort flertal i Ole Bang-udvalget (side 78).

ad 4

Et stort flertal i Ole Bang-udvalget anbefaler en »nogenlunde ligelig fordeling mellem multilateral og bilateral bistand« og understreger i den forbindelse »u-landenes præference for multilateral bistand«. Når VS foreslår en fortsat stor bilateral bistand, er det især, fordi den – ydet efter de her opstillede retningslinjer – vil være af et mere progressivt tilsnit end det meste af den multilaterale bistand.

I øvrigt lægger VS vægt på, at den multilaterale bistand fortrinsvis ydes igennem FNs udviklingsprogram, UNDP, snarere end gennem Verdensbanken og de regionale udviklingsbanker. Dels fordi u-landene selv har større indflydelse på UNDP, dels fordi en større del (ca. 80 pct.) af UNDPs midler går til de fattige u-lande. Ikke fordi der ikke også kan rettes kritik mod en del af UNDPs projekter og aktiviteter. Men det er under alle omstændigheder beklageligt, at det danske bidrag til netop UNDP har været fastfrosset siden 1979, fordi man ikke er tilfreds med den andel af leverancer, som dansk erhvervsliv har opnået i forbindelse med UNDPs aktiviteter.

ad 5

Det danske bidrag til den u-landsbistand, der ydes gennem EF, er i løbet af de sidste ti år stadig vokset, så den i dag udgør ca. 10 pct. af den samlede danske u-landsbistand. Denne bistand er både dyr og dårlig, og den er i øvrigt for nylig blevet skarpt kritiseret af EFs nye udviklingskommissær, Edgar Pisani. Hovedindvendingen mod EF-bistanden er imidlertid, at den sigter mod at fastholde især tidligere engelske og franske kolonier i et nykolonialt mønster, først og fremmest udmøntet i Lomékonventionen (for tiden: Lomé II). Et flertal i Ole Bang-udvalget går ind for, at »bistanden generelt ikke udbygges for derigennem at sikre, at en fortsat voksende EF-bistand ikke underminerer det øvrige internationale bistandssystem« (side 102). VS ønsker den størst mulige reduktion i denne bistand.

ad 6

U-landenes gældsbyrde vokser og vokser, og for nogle af dem er denne udvikling ved at blive katastrofal. I lighed med andre lande har Danmark eftergivet gæld til en række af de fattigste u-lande (LLDC-landene) – siden 1978 til et samlet beløb af ca. 500 mill. kr. I forvejen er gaveelementet i de lån, der ydes på favorable vilkår, særdeles stort – mellem 75 pct. og 90 pct. for forskellige typer af